

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Кафедра ландшафтної архітектури та фітодизайну

Освітній ступінь	
Спеціальність	
Освітня програма	
Назва	
Забезпечення навчальних потреб	
Класифікація курсів (ECTS)	
Класифікація навчальних модулів	
Курсовий проект (робота)	
Додаток до робочої програми навчальної дисципліни	
Форми контролю	
Посади викладачів дисципліни	
Рівень освіти	
Спеціальність	
Освітня програма	
Назва дисципліни	
Лекторський склад	
Лабораторний склад	
Секретар	

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор ННІ лісового і
садово-паркового господарства
Роман ВАСИЛИШИН
30 травня 2024 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри
ландшафтної архітектури
та фітодизайну
Протокол № 14 від 17.05.2024 р.
Завідувач кафедри
Олена КОЛЕСНІЧЕНКО

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП
Ірина СИДОРЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКСПЛУАТАЦІЯ САДОВО-ПАРКОВИХ ОБ'ЄКТІВ»

Галузь знань 20 «Аграрні науки і продовольство»
Спеціальність 206 «Садово-паркове господарство» ОС «Магістр»
Освітня програма «Садово-паркове господарство»
ННІ лісового і садово-паркового господарства
Розробник: Кушнір А.І. – доцент, кандидат біологічних наук

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“Експлуатація садово-паркових об’єктів”
(назва)

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітній ступінь	<i>Магістр</i>	
Спеціальність	206 – «Садово-паркове господарство»	
Освітня програма	«Садово-паркове господарство»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	<u>Нормативна</u> (вибіркова)	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4,0	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	- (назва)	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	2024-2025	2024-2025
Семестр		-
Лекційні заняття	10 год	6 - год
Практичні, семінарські заняття	20 год	4 - год
Лабораторні заняття	- год.	- год.
Самостійна робота	90 год	110 - год
Індивідуальні завдання	- год.	год.
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	3 год	

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – теоретична підготовка фахівців з питань організації робіт по експлуатації садово-паркових об'єктів, агротехніці створення, формування декоративних, стійких до несприятливих умов навколишнього середовища насаджень і утримання їх у належному стані у містах та інших населених пунктах України. У освітньо-професійній програмі підготовки фахівців дисципліна вважається нормативною.

В процесі вивчення дисципліни здобувач отримує теоретичні знання і практичні навички у галузі проведення агротехнічних та експлуатаційних садово-паркових робіт в умовах населених пунктів.

Процес вивчення дисципліни має базуватися на досягненнях вітчизняної науки та практики будівництва та експлуатації садово-паркових об'єктів, а засвоєнню дисципліни сприяти вивчення ботаніки, геодезії, декоративної дендрології, механізації садово-паркових робіт, ландшафтної архітектури, садово-паркового будівництва та організації садово-паркових робіт.

У результаті вивчення дисципліни здобувач повинен знати:

- планування та організацію робіт із влаштування, формування і догляду за декоративними насадженнями на садово-паркових об'єктах;
- способи оцінки стану і якості утримання об'єкту;
- організацію робіт із проведення, приймання і здавання робіт з ремонту садово-паркового об'єкту;
- технологію виконання їх поточних та капітальних ремонтів;
- особливості утримання та експлуатації дерев'янистих і трав'янистих рослин, дорожно-стежкової мережі, інженерних споруд та садово-паркового обладнання.

Здобувачі повинні вміти:

- складати технологічні карти агротехнічних робіт, враховуючи послідовність їх проведення і сезонність виконання проекту, розраховувати об'єми робіт;
- діагностувати стан декоративних насаджень;
- розробляти диференційовану систему догляду за насадженнями та правила експлуатації інженерних споруд, устаткування, дорожно-стежкової мережі і обладнання на садово-паркових об'єктах.

Набуття компетентностей:

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5. Здатність керувати колективом у сфері професійної діяльності, толерантно сприймаючи соціальні, етнічні, конфесійні і культурні відмінності.

ЗК 6. Здатність розробляти та управляти проектами.

фахові (спеціальні) компетентності (СК):

СК 3. Здатність проектувати та реалізовувати заходи з інженерної підготовки території, будівництва, благоустрою, озеленення і утримання об'єктів садово-паркового господарства, об'єктів культурної спадщини та девастованих ландшафтів.

СК 4. Здатність до управління об'єктами садово-паркового господарства, їх функціонального використання, охорони, захисту та організації робіт з урбомоніторингу і інвентаризації об'єктів садово-паркового господарства, об'єктів культурної спадщини.

СК 6. Здатність організувати і здійснювати державний контроль і нагляд за дотриманням правил утримання об'єктів садово-паркового господарства, об'єктів культурної спадщини.

СК 7. Здатність оцінювати розмір шкоди, заподіяної об'єктам садово-паркового господарства та об'єктам культурної спадщини при порушенні природоохоронного або містобудівного законодавства.

СК 8. Здатність проводити оцінку виробничих і невиробничих витрат на забезпечення якості, здійснювати технічний контроль, авторський нагляд за виробничою і проектною діяльністю в галузі садово-паркового господарства.

СК 9. Здатність контролювати виробничу і проектну діяльність в галузі садово-паркового господарства.

СК 12. Здатність організувати роботу команди фахівців, яка пов'язана із плануванням (або відновленням) міських територій, відкритих просторів, об'єктів садово-паркового господарства тощо.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Обґрунтовувати технологічні процеси інженерної підготовки території, будівництва і утримання об'єктів садово-паркового господарства.

ПРН 2. Організувати та здійснювати роботи з урбомоніторингу і інвентаризації на об'єктах садово-паркового господарства, природних і культурних ландшафтів та складання кадастру зелених насаджень.

ПРН 4. Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства.

ПРН 5. Пропонувати та організувати еколого-біологічні та технологічні заходи створення та утримання об'єктів садово-паркового господарства, природних і культурних ландшафтів.

ПРН 6. Планувати і організувати роботи з інженерної підготовки території, будівництва і утримання об'єктів садово-паркового господарства природних і культурних ландшафтів.

ПРН 7. Володіти навичками працювати самостійно та як лідер, отримувати результат за обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність під час вирощування декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті, проектування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства.

ПРН 8. Організувати роботу колективу виконавців проектів.

ПРН 9. Проектувати та організувати заходи із вирощування садивного матеріалу декоративних деревних рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника.

ПРН 12. Створювати об'єкти озеленення різного призначення та підбирати комплекс робіт по догляду за рослинами у насадженнях.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти;

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. ОРГАНІЗАЦІЯ ЗДАЧІ ТА ПРИЙМАННЯ САДОВО-ПАРКОВИХ ОБ'ЄКТІВ У ЕКСПЛУАТАЦІЮ														
Тема 1. Вступ. Місце дисципліни в системі наук. Особливості управління у сфері садово-паркового господарства і благоустрою населених пунктів України.		24	2	4			18	24	1	1				22
Тема 2. Організація задачі і приймання садово-паркових об'єктів у експлуатацію.		24	2	4			18	25	2	1				22
Разом за змістовим модулем 1		48	4	8			36	49	3	2				44
Змістовий модуль 2. ОСОБЛИВОСТІ УТРИМАННЯ САДОВО-ПАРКОВИХ ОБ'ЄКТІВ, ЯКІ ПРИЙНЯТІ У ЕКСПЛУАТАЦІЮ														
Тема 1. Правове регулювання діяльності із утримання об'єктів благоустрою у населених пунктах України.		24	2	4			18	24	1	1				22
Тема 2. Технологічні основи утримання та експлуатації об'єктів ландшафтного будівництва у населених пунктах України.		24	2	4			18	24	1	1				22
Тема 3. Моніторинг за станом об'єктів благоустрою у населених пунктах України.		24	2	4			18	23	1					22
Разом за змістовим модулем 2		72	6	12			54	71	3	2				66
Усього годин		120	10	20			90	120	6	4				110

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість, годин
1	Розробка технологічних схем по догляду за деревно-кущовими рослинами, які складають декоративні насадження на садово-парковому об'єкті.	4
2	Розробка технологічних схем із утримання різних за призначенням газонів на об'єкті.	4
3	Складання технологічних схем по догляду за одно-, дво- та багаторічними трав'янистими рослинами, які формують квітники на садово-парковому об'єкті.	4
4	Розробка технологічних схем із утримання різних класів дорожно-стежкової мережі на об'єкті.	4
5	Складання технологічних схем із утримання садово-паркових споруд і обладнання, які формують благоустрій об'єкту.	4
	РАЗОМ:	20

4. Теми самостійної роботи

№ п/п	Назва теми	Кількість, годин
1	Вивчити основні положення дисципліни та визначити її місце в системі біологічних наук. Основні правила прийому-здачі СПО у експлуатацію.	18
2	Засвоїти правила і типи робіт з підготовки садово-паркових об'єктів до здачі у експлуатацію.	18
3	Оволодіти правилами догляду за різними видами і категоріями декоративних насаджень.	18
4	Вивчити правила догляду за інженерними мережами на садово-паркових об'єктах. Збереження і профілактичний ремонт садово-паркових споруд та обладнання.	18
5	Засвоїти основні правила утримання садово-паркових об'єктів.	18
	РАЗОМ:	90

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- реферати;
- захист практичних робіт;
- інші види.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);

- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.
- інші види.

7. Методи оцінювання.

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- командні проєкти;
- реферати, есе;
- захист практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах
- інші види.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3909>);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти:

1. Суханова О. А. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни «Експлуатація садово-паркових об'єктів» / О. А. Суханова, А. І. Кушнір. К. : НУБіП, 2014. 69 с.

2. Кушнір А. І. Методичні рекомендації до виконання лабораторних робіт з дисципліни «Садово-паркове будівництво» / А. І. Кушнір, О. А. Суханова. К. : НУБіП, 2009. 78 с.

3. Кушнір А. І. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни «Садово-паркові споруди, механізми та обладнання» / А. І. Кушнір, О. А. Суханова. К. : НУБіП, 2017. 76 с.

4. Суханова О.А. Робочий зошит до виконання практичних робіт із дисципліни «Експлуатація садово-паркових об'єктів» студентами ОС «Магістр» зі спеціальності 206 «Садово-паркове господарство» / Суханова О. А., Кушнір А. І., К. : Друк ЦП «КОМПРИНТ», 2021. 132 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. *Асортимент дерев, кущів та ліан для ландшафтного будівництва України* / Кузнецов С. І., Кушнір А. І., Левон Ф. М., Пушкар В. В., Суханова О. А., Кузнецова М. С., Гончаренко Б. В. К. : ЦП «Компринт», 2020. 321 с.

2. *Асортимент дерев, кущів та ліан для озеленення в Україні* / Кузнецов С. І., Левон Ф. М., Пушкар В. В. К., 1989 . 187 с.

3. Атаманюк Ю. А. Реконструкция городских зелёных насаждений / Ю. А. Атаманюк, Л. Л. Костюченко, Я. В. Остапенко. К. : «Будівельник», 1987. 238 с.

4. Бондарь Ю. А. Ландшафтная реконструкция городских садов и парков / Ю. А. Бондарь, Н. П. Абесинова, Е. Н. Никитина. Киев: «Будівельник», 1982. 60 с.

5. Віткось-Гнах Каміль. *Інспекція дерев. Посібник для інспекторів стану дерев – базовий рівень* / К. Віткось-Гнах, Маріуш Криніцькій, Беата Пахновська, Пйотр Тишко-Хмеловец, Зося Гагось. Чернівці : Друк Арт, 2023. 224 с.

6. Інструкція з технічної інвентаризації зелених насаджень у містах і селищах міського типу України : ГКН 03. 08. 007 - 2002: Затверджено наказом Держбуду України 24. 12. 2001. № 226. К., 2002. 20 с.

7. Краткий справочник архитектора. Ландшафтная архитектура / [под. ред. И. Д. Родичкина]. К. : Будівельник, 1990. 336 с.

8. Кучерявий В. П. Озеленення населених місць. Львів : Світ, 2005. 456 с.

Кушнір А. І. *Науково-методичні рекомендації “Технологічні особливості лікування і оздоровлення вікових та історичних дерев”* / Кушнір А. І., Суханова О. А., Кушнір І. Л. К. : Вид. центр НУБіП України, 2009. 48 с.

8. Кушнір А. І. *Енциклопедичний словник-довідник ландшафтника* / Кушнір А. І., Пушкар В. В., Суханова О. А., Вакулик І. І. К. : ЦП «Компринт», 2021, 720 с.

9. Кушнір А. І. *Агротехніка рослин у ландшафтному будівництві* (Частина І. Хвойні) / Кушнір А. І., Суханова О. А. К. : ФОП Ямчинський, 2022. 180 с.

9. 10. Кушнір А. І. *Агротехніка рослин у ландшафтному будівництві* (Частина ІІ. Листяні) / Кушнір А. І., Суханова О. А. К. : ЦП «Компринт», 2023. 825 с.

10. Лаптев А. А., Глазачев Б. А., Маяк А. С. Справочник работника зеленого строительства. К. : Будівельник, 1984. 152 с.

11. Правила утримання зелених насаджень міст та інших населених пунктів України / Затв. нак. Держжитлокомунгоспу України 29.07.1994 р. № 70. К., 1995. 64 с.

12. *Порайонний асортимент дерев та кущів України* / Пушкар В. В., Кузнецов С. І., Левон Ф. М. К. : Друк ЦП «КОМПРИНТ», 2013. 184 с.

13. *Правила утримання зелених насаджень у населених пунктах України*. К., 2006. 47 с.

14. Пушкар В. В. Дизайн квітників : навчальний посібник / В. В. Пушкар, А. Д. Жирнов, О. К. Вільгельм-Швадчак. К. : ДАКККіМ, 2003. 92 с.

15. *Рекомендації по догляду за міськими деревами на основі польських стандартів*. 2024. 148 с.

16. Рубцов Л. И. Справочник по зелёному строительству / Л. И. Рубцов, А. А. Лаптев. К. : Будивельник, 1971. 312 с.

17. Яковлевас-Матецкис К. М. Комплексное благоустройство промышленных территорий. К. : Будивельник, 1989. 136 с.

Закони України:

- ЗАКОН УКРАЇНИ «Про благоустрій населених пунктів» (2005 р.)
- ЗАКОН УКРАЇНИ «Про природно-заповідний фонд України» (1992 р.)
- ЗАКОН УКРАЇНИ «Про охорону культурної спадщини» (2004 р.)
- ЗАКОН УКРАЇНИ «Про регулювання містобудівної діяльності» (2011 р.)

Державні будівельні норми України, Державні стандарти України, Державні санітарні правила:

1. ДБН 360-92** Планування і забудова міських і сільських поселень (1993 р.)
2. ДБН Б.2.4-1-94 Планування і забудова сільських поселень
3. ДБН В.1.1-3-97. Інженерний захист територій, будинків і споруд від зсувів і обвалів
4. ДБН В.2.2-3-97 Будинки та споруди навчальних закладів
5. ДБН В.2.2-4-97 Будинки та споруди дитячих дошкільних закладів
6. ДБН В.2.2-9-99 Громадські будинки і споруди. Основні положення
7. ДБН В.2.3-5-2001 Вулиці та дороги населених пунктів
8. ДБН В.2.2-13-2003 Спортивні та фізкультурно-оздоровчі споруди
9. ДБН В.3.2-1-2004 Реставраційні, консерваційні та ремонтні роботи на пам'ятках культурної спадщини
10. ДБН В.3.2-1-2004 Реконструкція, ремонт, реставрація об'єктів невиробничої сфери
11. ДБН В.2.5-28-2006 Природне і штучне освітлення
12. ДБН В.2.3-15-2007 Автостоянки і гаражі для легкових автомобілів
13. ДБН В.2.3-4-2007 Автомобільні дороги.
14. ДБН Б.2.2-1-2008 Кладовища, крематорії та колумбарії. Основи проектування.
15. ДБН А.2.2-6-2008 Склад, зміст, порядок розроблення, погодження і затвердження науково-проектної документації для реставрації об'єктів нерухомої культурної спадщини
16. ДБН А.3.1-5-2009 Організація будівельного виробництва
17. ДБН Б.1.1-15:2012 Склад та зміст генерального плану населеного пункту
18. ДСТУ Б В.2.6-2:2009 Вироби бетонні і залізобетонні. Загальні технічні умови
19. ДБН В.2.2-17:2006 Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення
20. ДБН В.2.2-28:2010 Будинки адміністративного та побутового призначення
21. ДБН А.2.2-3-2014 Склад та зміст проектної документації на будівництво
22. ДБН Б.2.2-5:2011 Благоустрій територій.
23. ДСТУ Б В.2.5-26:2005 Люки оглядових колодязів і дощоприймачі зливостічних колодязів. ТУ.
24. ДСТУ Б А.2.4-6:2009 СПДБ. Правила виконання робочої документації генеральних планів.

25. ДСТУ 3587-97 Автомобільні дороги, вулиці та залізничні переїзди. Вимоги до експлуатаційного стану.
26. ДСП № 172-96 Державні санітарні правила розміщення, улаштування та експлуатації оздоровчих закладів.
27. ДСП № 173-96 Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів.
28. ДСП 201-97 Державні санітарні правила охорони атмосферного повітря населених пунктів.

Постанови Кабінету Міністрів України:

1. ПОСТАНОВА Кабінету Міністрів України «Питання прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів» (2011 р.).
2. ПОСТАНОВА Кабінету Міністрів України «Порядок визначення відновної вартості об'єктів благоустрою» (2006 р.).
3. ПОСТАНОВА Кабінету Міністрів України «Порядок проведення інвентаризації земель» (2012 р.).
4. ПОСТАНОВА Кабінету Міністрів України «Про такси для обчислення розміру шкоди, заподіяної зеленим насадженням у межах міст та інших населених пунктів» (1999 р.)

Накази профільних міністерств і відомств:

1. НАКАЗ Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України «Інструкція про порядок проведення технічної інвентаризації об'єктів нерухомого майна» (2001 р.)
2. НАКАЗ Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства «Нормативи приживлюваності дерев і кущів при проведенні робіт з озеленення міст та інших населених пунктів України» (2005 р.)
3. НАКАЗ Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства «Про затвердження Положення про порядок конкурсного відбору підприємств з утримання об'єктів благоустрою населених пунктів» (2005 р.)
4. НАКАЗ Державного комітету України із земельних ресурсів «Інструкція про встановлення (відновлення) меж земельних ділянок в натурі (на місцевості) та їх закріплення межовими знаками» (2010 р.)
5. НАКАЗ Держжитлокомунгоспу України «Порядок визначення вартості робіт з догляду за зеленими насадженнями в Україні» (2005 р.)
6. НАКАЗ Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України «Правила утримання насаджень у населених пунктах України» (2006 р.)
7. НАКАЗ Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України «Про затвердження Методики визначення обсягів фінансування на утримання 1 га зелених насаджень» (2007 р.)
8. НАКАЗ Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України «Методичні рекомендації щодо обліку зелених насаджень у населених пунктах України» (2006 р.)
9. НАКАЗ Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України «Інструкція з інвентаризації зелених насаджень у населених пунктах України» (2002 р.)
10. НАКАЗ Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України «Норми висіву насіння газонних трав для створення та ремонту газонів у населених пунктах України» (2006 р.)

11. НАКАЗ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України «Порядок проведення ремонту та утримання об'єктів благоустрою населених пунктів» (2007 р.)
12. НАКАЗ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України «Рекомендації з розроблення технологічних карт з утримання зелених насаджень» (2008 р.)
13. НАКАЗ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України «Про затвердження Зразків Акта обстеження зелених насаджень, що підлягають видаленню, та Ордера на видалення зелених насаджень» (2006 р.)
14. НАКАЗ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України «Методика визначення відновної вартості зелених насаджень в населених пунктах України» (2009 р.)
15. НАКАЗ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України «Про систему моніторингу зелених насаджень у містах і селищах міського типу України» (2008 р.)
16. НАКАЗ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України «Норми висаджування розсади квітково-декоративних рослин при створенні і ремонті квітників у населених пунктах» (2007 р.)
17. НАКАЗ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України «Норми матеріальних витрат при утриманні зелених насаджень» (2008 р.)
18. НАКАЗ Міністерства охорони здоров'я України «Державні санітарні норми та правила утримання територій населених місць» (2011 р.)
19. НАКАЗ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України «Технічні правила ремонту і утримання вулиць та доріг населених пунктів» (2012 р.)

Збірники нормативних документів у галузі будівництва та промисловості будівельних матеріалів України:

1. Каталог будівельних норм та нормативних документів національного рівня у галузі будівництва та промисловості будівельних матеріалів України (станом на 1 січня щороку)
2. Перелік чинних в Україні нормативних документів у галузі будівництва та промислового будівництва матеріалів (станом на 1 січня щороку).